

РЕШЕНИЕ

№ 463

гр. Бургас, 28.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – БУРГАС, I ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ,
в публично заседание на първи март през две хиляди двадесет и трета година
в следния състав:

Председател: М. Г. Карастанчева

Членове: Галя В. Белева

Кристиян Ант. Попов

при участието на секретаря Ани Р. Цветанова
като разгледа докладваното от М. Г. Карастанчева Въззивно гражданско дело
№ 20222100500629 по описа за 2022 година

Производството е по чл.196 и сл.от ГПК (отм.) и е образувано по въззивната жалба на Г. Р. Б. от гр. П* против решение № 46 от 25.08.2008 г. по гр.д.195/2007 г. по описа на Районен съд гр.Царево, с което е отхвърлен като неоснователен предявеният от въззивницата иск против В* Р. М. /починала в хода на производство и заместена от своите наследници –въззиваемите Д. К. М. ,Ф. К. М. и Я. К. М. ,тримата от гр. С*/ , за обявяване нищожността като привиден на договор за покупко-продажба, обективиран в нотариален акт № **** г. на Нотариус при БРС, с който Г. Б. е продала на своите родители Р. Гев Р.ов и Ф.С. Р. , недвижим имот представляващ дворно място с площ от 446 кв.м., находящо се в гр.П*, съставляващо парцел **** по действащия план на града, с подробно описани граници. Във въззивната жалба са изложени оплаквания, че обжалваното решение е неправилно, необосновано и постановено при допуснати нарушения на процесуалните правила. Претендира се отмяна като неправилно на първоинстанционното решение и постановяване вместо него на решение, с което се уважава предявеният от въззивницата Б. иск за прогласяване, на основание чл.26, ал.2 ЗЗД, за нищожен като привиден, на договора за покупко-продажба, обективиран в нотариален акт № 1*****г на Нотариус при БРС, с който Г. Б. е продала на своите родители Р. и Ф. Р.ови , процесния недвижим имот.

Въззиваемата М. /заместена в хода на производството от своите наследници / е оспорила въззивната жалба с писмен отговор. Изложени са съображения, че обжалваното решение е правилно и обосновано, поради което се претендира същото да бъде оставено в сила.

Въззивната жалба е подадена от легитимирана страна, в законовия срок, против акт на съда, подлежащ на обжалване, поради което е допустима.

С решение № 236 от 11.03.2009 г. по гр.д.830/2008 г. на БОС е било оставено в сила първоинстанционното решение № 46 от 25.08.2008 г. по гр.д.195/2007 г. по описа на Царевски районен съд. Решението на въззивния съд е влязло в сила и впоследствие-отмено на основание чл.303, ал.1, т.1 от ГПК, с решение № 175 от 20.06.2019 г. по

гр.д.1597/2019 г. на ВКС, IV-то г.о.и делото – върнато за ново разглеждане Постановеното след връщане на делото решение № IV-8/26.03.2021 г. по в.гр.д. № 941/2019 г. по описа на БОС отново е било отменено по реда на чл. 290 от ГПК – с решение № 100/21.04.2022 г. постановено по гр.д. – 2440/2021 г. по описа на ВКС –четвърто г.о.и делото отново е върнато за ново разглеждане от друг състав на БОС от етапа на определяне състав на тричленна експертиза ,при спазване разпоредбата на чл. 157 ал. 3 ГПК /отм./.

След преценка на събраните по делото доказателства и като обсъди доводите на страните ,настоящият състав на Бургаския окръжен съд счита за установено следното :

Предявен е бил иск с правно основание чл. 26 ал. 2 предл. пето ЗЗД ,като в исковата молба на Г. Б. се претендира по отношение на ответницата В* М. установяване недействителността на сделката, обективизирана в нотариален акт ***** т.***** н..д. **** г. на Нотариус при БРС, с който ищцата Б. е продала на родителите си Р. Гев Р.ов и Ф. С. Р. недвижим имот, находящ се в гр.П* - дворно място с площ 446 кв.м., съставляващо парцел **** по стар план на гр.П*, с построените в него сгради. Ищцата твърди, че оспорената сделка е привидна и е оформена единствено, за да даде възможност тя и съпругът ѝ да придобият друго жилище при действието на забраните по ЗСГ. Твърди, че нито при сключването на сделката, нито след това, нито тя, нито родителите ѝ, са имали действителната воля имотът да бъде продаден от нея на родителите ѝ, поради което собствеността на имота е била привидно прехвърлена и без основание. Твърди се, че цената по сделката изобщо не е била плащана от родителите ѝ, което също потвърждава привидния характер на продажбата. Твърди още, че за извършената привидна продажба ответницата – сестра на ищцата и дъщеря на Р. и Ф. Р.ови ., е била уведомена, като първоначално е заявявала, че няма да има претенции към процесния имот, но след смъртта на родителите им, е предявила претенции към ищцата, в качеството си на наследник на родителите си.

С решение № 46 от 25.08.2008 г. по гр.д.195/2007 г. на ЦРС, първоинстанционният съд отхвърлил иска за прогласяване нищожността на договора за покупко-продажба, и е прекратил производството по насрещния иск/предявен от ответницата против ищцата за осъждане на ищцата по първоначалния иск да ѝ заплати сумата общо от 7 199 лв, от които 2 199 лв – за извършените от М. подобрения в процесния имот, 4 000 лв - обезщетение за лишаване на ищцата по инцидентния иск от право на ползване на имота за периода от началото на летния сезон 2004 г. до подаване на исковата молба, и 1 000 лв - представляващи причинените ѝ имуществени вреди от ответницата по инцидентния иск/. Прекратителната част на решението не е била обжалвана от страните, поради което решението в тази му част е влязло в сила.

Жалба е била подадена от ищцата Б. – срещу решението на ЦРС в отхвърлителната му част, по която е образувано гр.д.830/2008 г. на Бургаски окръжен съд. С решение № II-236 от 11.03.2009 г. по гр.д.830/2008 г., БОС е оставил в сила първоинстанционното решение в обжалваната част.С определение № 28 от 11.01.2010 г. по гр.д.№ 1047/2009 г. на ВКС, IV-то г.о., не е било допуснато касационно обжалване на въззивното решение, поради което то е влязло в сила от 11.01.2010 г.Както бе казано по-горе ,по молба на Г. Б. , с решение № 175 от 20.06.2019 г. на ВКС по гр.д.№ 1597/2019 г., IV г.о., ГК, влязлото в сила решение на Бургаски окръжен съд № II-236/11.03.2009 г. по гр.д.№ 830/2008 г. е отменено на основание чл.303, ал.1, т.1 ГПК и делото е върнато за ново разглеждане от друг състав на същия съд от етап "събиране на доказателства". Отмяната п о чл.303, ал.1, т.1 ГПК е допусната поради представено „Заявление“ от Ф.С. Р. от 11.06.1985 г., с което се удостоверява, че с нотариалния акт от 09.11.1981 г. всъщност не се е извършила продажба, а целта била при действието на забраните по ЗСГ да се създаде възможност Г. Б. и съпругът ѝ да придобият друго жилище в гр.Поморие. ВКС е приел, че се касае за новооткрито писмено доказателство, което има характера, по отношение на Ф. Р. на обратно писмо, с което се признава привидността на договора за покупко-продажба от 1981 г., а по отношение на Р. Р.ов – на начало на писмено доказателство.Постановеното след отмяната въззивно решение от 26.03.2021 г. по в.гр.д. № 941/2021 г. по описа на БОС е било отменено по реда на чл. 290 ГПК и делото отново е върнато за ново разглеждане от

друг състав на БОС от етапа на определяне състав на тричленна експертиза ,при спазване разпоредбата на чл. 157 ал. 3 ГПК /отм/.

При това положение и с оглед събраните по делото доказателства настоящият съдебен състав счита за установено следното :

Не е спорно по делото, а се установява и от представените доказателства, че ищцата Г. Б. и ответницата В* М. (починала преди подаване на молбата по чл.303 ГПК и заместена от правопримениците си – наследниците си по закон – Ф. М. , Я. М. и Д. М.) са сестри, дъщери на Р. Г. Р.ов (починал през **** г.) и Ф. С. Р. (починала през *** г.).

От представения по делото нотариален акт № ***** т.***** н.д. **** г. на Нотариус при БРС е видно , ищцата Б. и родителите ѝ Р. и Ф. Р.ови са сключили договор, по силата на който ищцата продава на родителите си собствения си недвижим имот - дворно място в гр.П* от 446 кв.м., съставляващо по плана на гр.П* парцел *** в кв. **, при описаните в акта граници, идентичен с УПИ***** в кв. *** по действащия план на гр.П*, с площ от 466 кв.м., заедно с построените в него двуетажна масивна жилищна сграда на площ от 60,30 кв.м. и лятна кухня на площ от 19,20 кв.м. за сумата от 5 000 лв, за която в нотариалния акт е записано, че е получена в брой от продавача.

Спорен по делото е въпросът дали страните по сделката покупко-продажба, обективизирана в нотариален акт *****/1981 г. на нотариус при БРС, са имали волята да сключат тази сделка и дали са целели постигането на правните ѝ последици, или, както твърди ищцата, сделката е била привидна и страните по нея не са имали за цел да прехвърлят собствеността върху имота, а само да създадат едно привидно правно състояние за третите лица. Спорно по делото е, била ли е заплатена цената по договора за покупко-продажба. След представянето по делото на „Заявление от 11.06.1985 г.“ от Ф.С. Р., станало причина за отмяната на влязлото в сила въззивно решение по делото, спорно е дали документът е автентичен, т.е.дали е подписан от посоченото в него лице Ф.С. Р. Доколкото купувачи по договора за покупко-продажба, обективиран в процесния нотариален акт , са Р. Р.ов и Ф. Р. , а в „Заявлението от 11.06.1985 г.“ е посочено, че е подписано само от Ф.С. Р. е направено възражение от въззиваемата страна ,че ако се приеме ,че въпросното заявление има характер на обратно писмо ,то би било непротивопоставимо на другия съпруг,който е бил жив към датата на изготвянето му и не е направил идентично изявление в насока симулативност на процесната сделка в същия или друг документ ,доколкото същият е пряк участник в атакуваната правна сделка .

В тази връзка следва да се посочи ,че договорът за покупко-продажба е консенсуален договор и транслативният ефект на сделката настъпва по силата на изразената воля на участниците по нея, а в този контекст, настоящият състав на съда следва да обсъди правното значение на факта, че като страна в сделката, пряко са участвали и двамата съпрузи Р.ови . В свои Решение № 243 от 25.05.2011 г. на ВКС, IV ГО, постановено по гр. д. № 1300/2010 г. и Решение № 848 от 26.11.2010 г. на ВКС, I ГО, постановено по гр. д. № 153/2010 г.,

Върховният касационен съд на РБ приема тезата, че когато придобивното основание е договор за покупко-продажба, сключен от двамата съпрузи като страна по сделката и при това- за покупната цена е вписана сумата, платена напълно и в брой от купувачите, правата на двамата купувачи в придобитото право на собственост са равни, а придобиването е съвместно, в хипотезата на чл. 21 от ЗЗД.

Споменатата теза е обоснована нормативно и логически от разпоредбата на чл. 183 и сл. ЗЗД - при липсата на други изрични уговорки в съдържанието на договора за покупко- продажба. След като и **двамата съпрузи са били преки участници по договора** - то правото на собственост върху процесния имот е придобито **от двама купувачи съвместно** т.е. не по силата на законовата презумпция за възникване на режим на съпружеска имуществена общност /чл.19, ал.1 от СК (отм)/, а **в резултат от преките правни последици на сделката /чл.21 от ЗЗД/.**

Според доктрината и съдебната практика, когато страните по сключен договор се съгласяват, че си дължат не уговорените в него престации, а други, различни от тях, този договор е привиден. За пълно доказване на привидността му и действителното прикрито съглашение, страните обичайно изготвят обратно писмо, което има важно доказателствено значение в процеса по иск за установяване на привидността.

Без значение за доказателствената сила на обратното писмо е фактът, дали обратното писмо е издадено преди и ли след сключването на привидната сделка, **но стига то да е подписано от всички страни по оспорената сделка** и да установява в цялост действителните им отношения (в т.см. виж Решение № 19 от 13.03.2014г. по гр.д. № 2159/2013 г., III Г. О. на ВКС). Именно това изискване в конкретния случай не е налице, защото - както вече беше споменато - **на страната на купувача по сделката, още в момента на сключването ѝ, са участвали пряко две лица /купувачите/, а само едното от тях е изготвило и подписало обратното писмо.**

За такива случаи, ВКС на РБ приема, че подписаното само от единия съпруг обратно писмо, което няма достоверна дата, е непротивопоставимо като такова на другия съпруг - ако е насочено с оглед zlepоставяне на правата и интересите на съпруга, който не го е подписал /Решение № 299 от 22.10.2014 г. по гр.д. № 7298/2013 г., IV Г. О. на ВКС/.

На още по- силно основание, подобно „обратно писмо“ е непротивопоставимо на другия бивш съпруг, **който е пряк участник в атакуваната правна сделка**, защото той е придобил права по нея в хипотезата на чл. 21 от ЗЗД, а не в хипотезата на чл. 19, ал.1 от СК /отм./. Изводът е мотивиран от факта, че страна по възмезден договор за придобиване на недвижим имот са и двамата бивши съпрузи – всеки на

собствено основание, а не е само единият от тях. Неподписалия обратното писмо съпруг /купувач/ не следва положението на подписалия обратното писмо   купувач   -   нито материалноправно, нито процесуалноправно, **включително при доказването на симулацията.**

Обратното писмо (пълният обратен документ) по чл. 165, ал. 2 от ГПК е нарочно съставен за разкриване привидността на сделката разпоредителен документ; той съдържа писмени изявления на страните, недвусмислено разкриващи симулативността на сделката и действителната им воля. Без значение е кога е съставен – преди, след или заедно с явния договор. Когато обратното писмо доказва привидността на явната сделка и разкрива съдържанието на прикритата, то е достатъчно за признаване на симулацията и други доказателства не са необходими на позоваващата се страна, нито – допустими за оспорващата, защото би се стигнало до опровергаването му със свидетелски показания – чл. 133, б. ”д” от ГПК (отм.). Ако страна по възмезден договор за придобиване на недвижим имот е само единият съпруг, другият следва положението му - материалноправно и процесуално, включително при доказването на симулацията. Когато договорът е нищожен, като привиден, то и двамата съпрузи не придобиват (съответно – по силата на договора и по силата на закона) никакви вещни права и за тях не възникват насрещни солидарни задължения – при абсолютната симулация, респ. – придобиват такива права и за тях възникват такива насрещни солидарни задължения (чл. 32, ал. 2 от СК, респ. – чл. 25, ал. 2 от СК от 1985 г. (отм.)), каквито са уговорени от страните и по прикритата сделка – при относителната симулация. От процесуалноправна гледна точка, обаче – с оглед необходимото другарство на съпрузите в съдебното производство по иска за нищожност и разкриване на симулацията, горните материалноправни съображения могат да бъдат споделени само тогава, когато обратното писмо, подписано само от една от страните по договора и неподписано от участващия като страна по него съпруг, има достоверна или безспорна дата, преди или към датата на сключването на договора. Само в тези случаи по несъмнен начин ще е установено, че действителната воля на страните по договора – още към момента на сключването му, е и изразената в обратното им писмо за разкриването на симулацията, без по този начин да бъдат злоупотребени правата и интересите на неподписалия писмото съпруг. Когато обратното писмо няма такава достоверна или безспорна дата, подписаното

само от единия съпруг обратно писмо, е непротивопоставимо като такова на другия съпруг и има по отношение на последния значението само на начало на писмено доказателство, респ. – и на предпоставка за допускане и на свидетелски показания по чл. 165, ал. 2 от ГПК, които да бъдат преценени от съда в съвкупност с този обратен (в отношенията само между страните по договора) документ, наред и с всички останали събрани по делото доказателства, във връзка с разкриването привидността на договора (в този смисъл са и решение № 91/10 от 13.07.2011 г. по гр. дело № 2969/2008 г. на I-во гр. отд. на ВКС, решение № 464/16.06.2010 г. по гр. дело № 1069/2009 г. на I-во гр. отд. на ВКС, постановени по реда на чл. 290 от ГПК). Затова и съгласно приетото в отменителното решение на ВКС по настоящото дело (решение № 175 от 20.06.2019 г. на ВКС по гр.д.№ 1597/2019 г., IV г.о., ГК), заявлението/при доказване на неговата автентичност / има характера на обратно писмо по отношение на подписалата го страна и на начало на писмено доказателство по отношение на Р. Р.ов .

При това положение от съществено значение за разрешаване на настоящия спор е установяване автентичността на подписа върху „Заявлението от 11.06.1985 г. от Ф.С. Р. и доколкото става дума за частен документ ,тежестта на доказване на този факт се носи от страната ,която се ползва от него – въззивницата – ищца .За установяване автентичността на подписа върху въпросното заявление при предходното разглеждане на делото от въззивния съд са били назначени една единична и две тройни съдебно-почеркови експертизи ,а в настоящото производство пред БОС е назначена още една тройна съдебно-почеркова експертиза ,доколкото по силата на решението по гр.д. № 2440/2021г. на ВКС делото е върнато за ново разглеждане от друг състав на Окръжния съд от етапа на определяне състав на тричленна експертиза при спазване разпоредбата на чл. 157 от ГПК/отм./ .

Вещото лице по единичната съдебно-почеркова експертиза – С.А. . дава заключение, че **подписът в заявлението, обект на експертизата, и подписите върху сравнителния материал от името на Ф. Р. , са положени от едно и също лице**. Като сравнителен материал, вещото лице А. е ползвал нот.акт ***** по н.д. № ***** г. на нотариус Т.Т. при БРС (представен по делото) и къс от линиран лист с ръкописен текст – записка на адрес, започващ с думите „ЖКА Е*“ и завършващ с думите „ап.4“. В заключението си вещото лице посочва, че в подписа, обект на експертизата се установява разстройство на координацията на движения, проявяващо се в смущения в структурните характеристики и пространствената ориентация, наличието на точковидни начала и окончания на движенията, каквито се проявяват и при имитация. Вещото лице сочи обаче, че тези признаци със същите характеристики и степен на изява са проявени и в сравнителния материал, от което следва, че тези смущения в движенията трябва да се приемат като характеристики за писмено-двигателния навик на Ф. Р., а не като свидетелстващи за извършена имитация. В изготвения допълнително Протокол от техническо изследване на документ в.л.А. дава заключение, че изследваният подпис не е пренесен по технически или друг начин, а е изпълнен от ръка, с помощта на „химикалка“, както и, че при визуално изследване не се установяват следи от прилагане на действия по умишлено състаряване на документа.

Доколкото върховната инстанция е приела в отменителното си решение ,че при разширяването на едноличната в тричленна експертиза /предвид искането в открито съдебно заседание от 27.07.2020 г./при първоначалното гледане на делото от БОС е допуснато нарушение на процесуалните правила при определяне състава на тричленната експертиза ,в

противоречие с правилото на чл. 157 ал. 3 ГПК/отм./, настоящият съдебен състав е назначил нова тройна съдебно-почеркова експертиза ,като е дал възможност на страните да посочат по едно вещо лице за включване в състава на експертизата , а третото вещо лице е определено от съда /в.л.М. С. от списъка на вещите лица при ОС-гр.Стара Загора/.

Заклучението по тройната съдебно-графическа експертиза, изготвена от вещите лица М. С., в.л.Щ. Н. и в.л. Ю. М. е, че **подписът за „заявител“ в Заявлението от 11.06.1985 г. е изписан от Ф.С. Р. .** Заклучението е подписано с особено мнение от в.л.Ю. М., според когото **подписът, обект на експертизата, не е положено от Ф. Р. , а е изпълнен със стремеж за наподобяване.**

При изготвяне на заключението, вещите лица С. и Н. са използвали като сравнителен материал не само двата нотариални акта ***** по н.д. **** г. на нотариус Т.Т. при БРС - представления по делото, и наличния в Службата по вписванията гр.Бургас, но и подписът, положен в паспорта на Ф. Р. , издаден на ***** г. , представен от въззивната страна след приемането на заключението по тройната комплексна съдебно-почеркова експертиза Н.Р., Д.А. и Ж. И.-К..

Вещите лица сочат, че не са налице признаци за извършена техническа подправка при полагането на подписа. Посочват, че са налице характерните признаци за полагане на графическо изображение на ръка с химикална паста . Установили следните общи характеристики на подписа, обект на експертизата: буквена транскрипция, ниска степен на обработеност на движенията, с ниска степен на структурна сложност ,без наклон, смесена посока ,със смесена форма на движение ,средни по размер, несвързани. Сочат, че при сравнително графическо изследване между подписа-обект на експертизата, и подписите – сравнителни образци, са установили съвпадения в следните общи и частни графически признаци: транскрипция на подписите, ниска степен на обработеност на движенията; степен на структурна сложност – проста (буквите са близки до нормата на правопис); свързаност на движенията – несвързани; среден относителен размер на движенията; слабо диференциран натиск на движенията с налични плавни преходи в местата на промяна; форма, последователността и относителното местоположение на движенията при изписване на определени елементи и букви; размер на движението при изписване на букви и елементи от букви; някои частни признаци – формата на движението при изписване на :1-ви ел. на „В“, завършващата част на 2-ри ел. на „в“-спираловидна ;продължителност на движението при изпълнение на завършващата част на 3-ти ел. на „В“-намалена по вертикала ,2-ри ел. на „Р“-увеличена ,отн.разместване по вертикала на 1-ви спрямо 3-ти ел. на „н“ Заклучението на вещите лица С. и Т. е, че установените съвпадения в общите и частни графически признаци между подписа-обект на изследването и подписите-сравнителни образци, са“ устойчиви „и“ характерни „,,“ не са открити признаци на нарушение „както в сравнителните образци ,така и в обекта на изследване ,в рамките на сравнителните образци „не са открити по-обработени движения при свързването и изписването на буквените знаци , от което следва, че са положени от едно и също лице. По повод въпроса за момента на полагане на подписа, дават отговор, че поради отсъствието на стандартна процедура и методика, приложими към различните химикални пасты, е невъзможно да се отговори на въпроса за времето на полагане на подписа-обект на експертизата. Посочват, че според тях, в подписа-обект на експертизата, липсват признаци за имитация и непривичност при полагането му. Посочват, че наблюдаваните в подписа, обект на експертизата, и в подписите – сравнителни образци, характерни признаци с ниска степен на обработеност, като е налице вариационност за подписи ,полагани от една и също лице в различен период от време .

Вещото лице М. , подписал експертизата с особено мнение, подробно е изложил съображенията си в Протокол за особено мнение от 18.01.2023 г. . Вещото лице посочва, че подписът-обект на експертизата в заявлението е необработен ,с елементарна транскрипция, съдържаща читаеми букви „В-Р-а-н-в-а“, без наклон ,със среден размер ,ниска степен на свързаност и недиференциран натиск при изпълнение .При изследване в косо осветление и с увеличение до 30х е установено наличие на : точки на необосновано спиране на движение ;точковидно начало и край на движение;тъпи начала и край на

движението; точки на спиране на движението и с последващо присъединяване; чупливост на изписване на дъговидни и полуовални елементи; вълнообразност на изписване на вертикални елементи. Това е дало основание на вещото лице да заключи, че подписът-обект на експертизата е положен със силно забавено темпо /вж. снимките към протокола за особено мнение/. За да даде заключение по основния въпрос на експертизата, вещото лице М. е извършил подробно изследване на подписа-обект на експертизата и сравнителните образци от подписите на Ф. Р., като при това изследване вещото лице е констатирал следните различия /посочени със сини стрелки на снимките към протокола/: в темпа на изпълнение /в образците е по-висок/; формата на движение при изписване на първите елементи на буквите „Р“ и „В“ – в подписа-обект е праволинейна, в образците – дъговидна; в завършващата част на първия елемент на „Р“ – в образаца е полуовална, в нот. акт от СВ – спираловидна; формата на свързване на елементите на първата буква „а“ – разположението на точките на начало на движение при изписване на елементите на буква „Р“ – в подписа-обект са една върху друга, а в образците са една до друга; продължителност на движение при изписване на втория елемент на „а“, началната част на първия елемент на б. „в“, в буква „в“ – в подписа-обект е увеличена по вертикала, а в нот. акт от СВ е намалена; в степента на сложност при изписване на последната буква „а“ – в обекта е близка до еталона, а в подписите – образци е с намалена сложност. Посочени са изчерпателно и откритите съвпадения в общите признаци – обработеност, вид и съдържание на транскрипцията, както и в описаните частни признаци, като вещото лице сочи, че установените съвпадения в количествено отношение преобладават над различията, но бавният темп на изпълнение и ниската обработеност на подписа – обект снижават значението им за идентификацията. Освен това – значението на различията се повишава и от наличието на особеностите /сочени по-горе – точки на необосновано спиране, прекъсване на движението и присъединяване, тъпи начала и краища, чупливост и вълнообразност на шрихите и т.н./, което е дало основание на вещото лице да заключи, че подписа-обект на експертизата не е положен от Ф. Р., още повече, че такива признаци не се откриват в подписите – сравнителни образци. Доколкото в материалите по делото няма данни за наличие на тежки хронични заболявания или други здравословни проблеми на Ф. Р., то наличието на описаните признаци за необичайно забавен темп, спиране, прекъсване на движенията и т.н., не се дължи на такива проблеми. Вещото лице сочи, че описаните признаци на различия, описани в заключението му, са характерни за някои способности за имитация /копиране на просвет, имитация чрез гледане на оригинални подписи и многократни опити за възпроизвеждане/, още повече, че подписи с ниска степен на обработеност, с проста и метлива транскрипция /каквото е настоящия случай/ са благоприятни за тези способности на имитация. Изводът за имитацията вещото лице счита, че се подкрепя и от някои особености на резултатите от извършените изследвания: независимо от това, че подписите – сравнителни образци в двата нот. акта са изпълнени един след друг в кратък интервал от време, между тях има много различия в частните признаци, касаещи изписването на буквите „В, Р, а, в, а“, а въпреки сравнително големия интервал от време на полагане на подписа-образец и подписите върху нот. актове /около 5 години/ необичайно голямото съвпадение в частните признаци на почерка се откриват между подписа-обект и подписа върху представения от ищцовата страна нот. акт, докато различията са с подписа, съхраняван в Службата по вписвания. Съвпадението в общите и частните признаци на почерка между подписа-обект и подписа в нот. акт, представен от адв. Б., създава голямо сходство в графическия вид на подписите, което създава видимост за „фотографска еднаквост“. Между подписите обаче има значителни различия в темпа на изпълнение и в наличие на признаци за „необичайност“, в подписа – обект. Затова и заключението на в.л. М. е, че подписът на „заявител“, в Заявление с дата 11.06.1985 г. не е положен от Ф. Р., а е изпълнен със стремеж на наподобяване на саморъчните ѝ подписи, констатираните и подробно описани признаци за „непривичност“, „необичайност“ в подписа на „Заявител“, се дължат именно на стремежа за наподобяване /имитиране/ на подписи на Ф. Р. .

Съгласно чл.157, ал.3 ГПК (отм.), съдът не е длъжен да възприеме заключението на вещите лица, а го обсъжда заедно с другите доказателства по

делото. Заключението на експертизата се преценява съобразно всички доказателства по делото, неговата пълнота, яснота и обоснованост. Оценката на заключението на вещото лице във всички случаи следва да се мотивира от съда. Същото се отнася и за противоречивите експертизи, при които съдът трябва да обоснове защо възприема или не всяка от тях /[решение № 241/23.10.13](#) по гр.д.№ 3194/13 г., първо ГО, [решение № 108/16.05.11](#) по гр.д.№ 1814/09, четвърто ГО, [решение № 348/16.11.15](#) по гр.д.№ 1271/15, трето ГО, [решение № 248/16.11.15](#) по гр.д.№ 1271/15, трето ГО, [решение № 57/8.05.14](#) по гр.д.№ 7493/13, второ ГО, [реш. № 24/28.01.10](#) по гр.д.№ 4744/08, първо ГО, [т.19 от ТР 1/4.01.01](#) по тълк.д.№ 1/2000, ОСГК на ВКС и др./.

В настоящия случай, доколкото вещите лица по експертизите са се обединили около две различни и противоположни заключения, съдът следва да изложи съображенията си, кое от двете заключения кредитира, и защо.

На първо място следва да се посочи, че според настоящия състав, и трите вещи лица по назначената тройна съдебно-почеркова експертиза притежават необходимите компетентност и опит за изготвяне на заключение по поставените въпроси. Съдът намира за неоснователни твърденията на въззиваемата страна, че вещите лица С. и Н. нямат съответната квалификация за изследване на почерк.

Независимо от посоченото по-горе, че съдът приема за компетентно и добросъвестно изготвено заключение на тройната експертиза, като се запозна внимателно със заключението и протокола за особено мнение на в.л. М. съдът счита, че следва да кредитира именно особеното мнение на в.л. М., а именно – че подписът върху „Заявлението“ от 11.06.1985 г. не е положен от Ф. Р., а е изпълнен със стремеж за наподобяване/имитиране на подписа на Ф. Р., т.е. че подписът в Заявлението е подправен.

За да достигне до този извод, настоящият състав на първо място намира за убедителни изводите на в.л. М., че съвпаденията между подписа-обект и подписите-сравнителни образци, макар в количествено отношение са повече от различията, но и идентификационното им значение не е високо, като в същото време различията са устойчиви, характерни и с индивидуализиращо значение. Съдът отчита и обстоятелството, че размерът на подписа-обект на изследване, е по-голям от размерите на подписите-образци.

На следващо място, не може да не се отчете, че заключението на вещите лица С. и Н. е декларативно и голословно, като не е подкрепено със съответното задължително изследване между подписа-обект и всички сравнителни образци. Също така онагледяването на сравнителното изследване /на стр.5 от заключението / отразява единствено сравнение между процесния подпис и един образец от подпис от сравнителния материал /при положение, че има още един образец от подпис на същото лице от още един нот. акт /, т.е. вещите лица не са използвали всички сравнителни материали по делото. Обстоятелството, че броят на сравнителните образци е твърде малък – само два неувредени подписа, че сравнителният анализ на тези вещи лица се извършва единствено спрямо подписа върху нотариалния акт, представен и съхраняван от ищцовата страна, както и че именно този подпис е най-сходен с процесния подпис, компрометира обективността и компетентността на заключението им и дава основания за съмнения в него. За разлика от този частичен анализ протоколът за особено мнение на в.л. М. съдържа онагледяване и мотивиран анализ на процесния подпис и спрямо втория нотариален акт – който се съдържа в СВ, като увредеността на подписа-образец от паспорту го е мотивирала да го изключи от своето изследване. Няма спор, че анализът на всички приложени по делото образци на подпис спрямо процесния подпис със съответното задължително онагледяване на коментираните сходства и разлики /елементите, на които следва да се основава заключението на вещите лица /, е единственият начин съдебният състав да е в състояние да констатира на практика кои признаци в кои подписи вещото лице визира, с цел да може да се извърши обективна оценка относно твърденията на експертите – в случая за наличие или липса на имитация. Заключението на вещите лица С. и Н. не отговаря на това изискване, което го прави негоден за пълна и достоверна оценка на заключението по

поставения въпрос .Не е подкрепено със съответните задължителни изследвания между подписа-обект и всички останали сравнителни материали –образци и заключението на двете вещи лица ,че не са установени признаци на непривичност при полагане какво на подписа в заявлението ,така и при подписите – сравнителни материали .Заключението е твърде декларативно и голословно ,не е подкрепено в мотивиравка ,нито с нагледни материали /снимки с адекватно увеличение /,за да може съдебният състав да е в състояние да направи преценка на изложените твърдения при обсъждане на заключението .

Противно на възприетия от тези две вещи лица подход ,вещото лице М. е обосновал противоположното заключение именно въз основа на необходимото изследване относно признаците за непривичност в подписа,като изследването е описано със съответното онагледяване в протокола за особено мнение и мотивирано обосноваване на заключението /вж. изложения по-горе анализ на особеното мнение на в.л. М. / ,в което онагледено е отразено извършено сравнително изследване на три подписа –подписа-обект и подписите от двата нот. акта по делото ,което обосновава направеното от това вещо лице заключение за извършена имитация на подписа в процесния частен документ .Всичко това дава основание на съдебния състав да приеме ,че съобразно неговата пълнота ,яснота и обоснованост заключението ,изложено в особеното мнение на в.л. М. излага много по-убедителни и обосновани изводи за количествен и качествен превес на релевантните признаци за имитация на изследвания подпис на Ф. Р. върху процесния документ .

В подкрепа на изложените по-горе съображения на съда защо кредитира заключението в особеното мнение на в.л. М. , че подписът върху „Заявлението“ от 1985 г. не е положен от Ф. Р. , в изпълнение на чл.157, ал.3 ГПК (отм.), следва да се посочи и следното:

За съда липсва правна и житейска логика, ако страните по сделката от 1981 г. не са имали намерението и желанието имотът да се продаде, т.е.са имали съзнанието, че сделката е привидна, да съставят обратното писмо („Заявлението“ от 1985 г.) четири години след самата сделка, при положение, че в този период ищцата и съпругът ѝ не са закупили имота в гр.П*. На следващо място, при положение, че Ф. Р. е била с начално образование, а „Заявлението“ е напечатано на пишеща машина и в него се използват юридически термини, очевидно е, че то не е било изготвено от самата заявителка, която евентуално само го е подписала. След като от доказателствата по делото се установява, че съпругът на ищцата е бил юрист и съдия към момента на сключване на сделката от 1981 г. и към 1985 г., и при твърдението на ищцата, че страните по сделката са имали намерение не реално да продадат имота, а само фиктивно да го прехвърлят на родителите на ищцата, за да могат тя и съпругът ѝ да закупят общинско жилище, логично е да се предположи, че „Заявлението“ следва да е било изготвено от съпруга на ищцата. При това положение липсва правна и житейска логика, обратното писмо да се е намирало не у страната, която евентуално би го ползвала – продавачите, а у купувачите. Ето защо е нелогично изявлението на ищцата в молбата ѝ за отмяна на влязлото в сила съдебно решение, че по случайност е намерила въпросното „Заявление“ от Ф. Р., като от изложеното в молбата става ясно, че тя не е знаела за него и не е подозирала, че такова обрано писмо съществува.

Съдът не намира логика също в това, че след като всички страни по сделката от 1981 г. са били наясно, че фиктивно прехвърлят имота, при съставянето на Заявлението през 1985 г., то да бъде подписано само от Ф. Р., но е и от съпруга ѝ Р., който, според събраните гласни доказателства, към този момент все още е бил жив (по данни от св.А.М. ,Р.М. Р. Р.ов . е починал **** г.).

При формирането на извода си, че следва да кредитира особеното мнение на в.л.М., че подписът върху Заявлението не е положен от Ф. Р. , съдът съобрази също, че част от разпитаните по делото свидетели твърдят, че родителите на ищцата са имали съзнанието, че закупуват имота за себе си. Св.Д.а твърди „Аз си спомням след разговор с баба Ф. , че къщата е на дядото и бабата“. Св.Р* твърди, че дядо Р. я е почерпил, „че си е върнал къщата, т.е.че те са вече собственици“. Според св.Д.а „старите хора казваха, че два пъти е купувана тази къща“. Предвид събраните по делото данни, че процесният имот е бил закупен чрез СОНС с.П* на името на ищцата, в качеството ѝ тогава на млад специалист, но

с пари на нейните родители от продажбата на техен имот в с.Ч., Шуменско, съдът приема, че изявлението на родителите на ищцата, че „два пъти е купувана тази къща“, следва да се тълкува в смисъл, че самите те са я купували два пъти, т.е. при сключване на сделката през 1981 г. и след това, поне купувачите по сделката са имали съзнанието, че закупуват имота за себе си, което разколебава заключение в смисъл, че през 1985 г. Ф. Р. ще заяви, че не е имала намерение да придобие имота. Свид. С.П* пък заявява, че преди да почине Р. Р.ов е присъствала на разговор между нейния баща и Р.ов, в който последният се е оплаквал и е споделял с баща ѝ, че съпругът на ищцата искал от него и Ф. Р. да подпишат документ, с който невярно да удостоверят, че не са плащали имота при сделката през 1981 г. и че съответно къщата не била тяхна. Свидетелката чура Р. Р.ов да отказва да подпише такъв документ, като е казал, „треперейки от нерви“, че това не е истина и че в действителност той на два пъти е заплатил този имот. Тази свидетелка заявява, че е присъствала на почерпка от Р. във връзка с това, че той и съпругата му „най-после са си взели имота за тях по документи „

На следващо място, по делото е прието за безспорно, че след продажбата на имота в гр.П*, ищцата и съпругът ѝ не са закупили общинското жилище в гр.Поморие. Независимо от това, в продължение на години - до 2007 г., нито приживе на родителите на ищцата, нито след тяхната смърт, ищцата не е предприела никакви действия за да си върне имота. Нещо повече, от събраните по делото гласни доказателства се установява, че след смъртта на Ф. Р. Р.ови, имотът се е ползвал общо от двете сестри Г. и В*, които години наред са го отдавали под наем през летните месеци, и са разпределяли ползването му помежду си по различен начин в различните години. Това обстоятелство подкрепя тезата, че и двете сестри, вкл. ищцата, са имали отношение към процесния имот както към съсобствен и наследствен, а не като към собствен на едната от тях.

На последно място следва да се отбележи, че по делото не е доказано неплащането на сумата от 5000 лв от купувачите на продавачите по договора за продажба на процесния имот. В нотариалния акт изрично е записано, че продавачът е заявил, че е получил сумата в брой. Дори да беше доказано, че родителите на ищцата не са ѝ заплатили продажната цена, само по себе си това обстоятелство не би обосновало извод, че подписът върху Заявлението е положен от Ф. Р., предвид близките родствени отношения между страните по сделката и обстоятелството, че първоначално имотът е бил закупен от ищцата със средства, предоставени ѝ от нейните родители.

Така изброените доказателства подкрепят извода на съда, че подписът върху документа, наименован „Заявление от Ф. Р.“ от 11.06.1985 г., не е бил положен от Ф. Р. .

След като според настоящия съдебен състав, подписът върху Заявлението от 1985 г. не е положен от Ф. Р., по делото не е налице нито обратно писмо от Ф., че при покупката на имота през 1981 г. „не са купували имота описания в нотариалния акт имот, защото не са имали такава воля, желание и намерение да го купуват“, т.е. установяващо привидността на сделката, нито е налице начало на писмено доказателство, че Ф. и Р. Р.ови не са имали волята за закупуване на имота, съотв. че сделката е привидна.

От събраните доказателства се установява, че през 1981 г. ищцата Г. Б. се е разпоредила с придобития от нея през 1975 г. недвижим имот, като го е прехвърлила на своите родители – Р. и Ф. Р.ови с договор за покупко-продажба, сключен с нот. акт № 1***** г. по описа на Нотариус при БРС. В нотариалния акт изрично е отбелязано, че имотът се продава за сумата от 5 000 лв, която сума продавачът заявява, че е получил в брой.

Съгласно чл.26, ал.2 ЗЗД, привидните договори са нищожни. Привидна сделка е тази, страните по която не желаят нейното правно действие и настъпване на правни последици от нея. При привидните сделки е налице съзнателно несъответствие между желаното и изразеното. За да е налице абсолютна симулация е необходимо по безспорен начин да се установи, че страните по договора не са имали воля да бъдат обвързани от него, а са го сключили само за да

създадат привидни правни последици, настъпването на каквито не са желали. Съгласно чл.134, ал.2 ГПК (отм.), свидетелски показания се допускат, когато страната се домогва да докаже, че изразеното в документа съгласие е привидно, и то ако в делото има писмени доказателства, изхождащи от другата страна или пък удостоверяващи нейни изявления пред държавен орган, които правят вероятно твърдението ѝ, че съгласието е привидно (ищцата не попада в хипотезата на чл.134, ал.2, изр.последно ГПК (отм.)). Обратният документ трябва да е съставен да служи за доказателство. Документът трябва ясно да установява отношенията, точно по същия начин и трябва да е пълен. В противен случай, би бил само начало на писмено доказателство по смисъла на чл. 134 от ГПК. Обратният документ може да бъде подписан от двете страни или от страната, на която ще се противопостави. Съгласно актуалната съдебна практика, не е необходимо обратният документ да е съставен непременно към момента на сключване на сделката, той може да бъде съставен и в по-късен момент.

С оглед изложените по-горе съображения досежно авторството на подписа върху представеното Заявление от 11.06.1985 г., а именно, че подписът не е положен от Ф. Р. , съдът приема, че и към настоящия момент по делото не е представен обратен документ, изхождащ от страните по сделката, който да установи действителната воля на страните по нея, нито документ, който да може да се цени като начало на писмено доказателство, което да направи допустимо доказването със свидетелски показания на привидността на сделката от 1981 г.

Както се посочи по-горе, дори цената по договора да не е била платена, това не води автоматично до извод, че договорът е привиден, съотв.нищожен, тъй като неплащането на цената по договор за продажба води единствено до възникване на облигационни отношения между страните по него. Неплащането на цената действително би могло да бъде индиция за твърдяното привидно съглашение, но по делото изявлението в нотариалния акт, че цената е заплатена в брой, не е оборено. При липсата на т.нар. „начало на писмено доказателство“ законът не позволява допускането на свидетелски показания за доказване на симулацията - при наличието на изрично противопоставяне на насрещната страна в процеса .Затова и ищцовата страна не успя да проведе пълно и главно доказване на твърдяната от нея симулативност на атакуваната сделка от 1981 г. В случай ,че страната по привидната сделка ,която иска да разкрие симулацията ,не разполага с пълно писмено доказателство ,тя може да си послежи със свидетелски показания само в случай ,че може да представи писмени доказателства ,изхождащи от другата страна ,или пък удостоверяващи нейни изявления пред държавен орган ,които правят вероятно твърдението ѝ ,че съгласието ѝ е привидно по смисъла на чл. 134 от ГПК/отм./..За разлика от обратния документ ,началото на писменото доказателство не е договорен , а случаен документ и не е необходимо да е нарочно съставен за спорното правоотношение ,за да се счита начало на писмено доказателство .Едва при

наличие на начало на писмено доказателство ,двете страни могат да си служат със свидетелски показания ,а безспорно в конкретния случай липсват подобни писмени доказателства .Затова и съдът счита ,че събраните гласни доказателства относно симулацията на сделката не следва да бъдат обстойно обсъждани ,но независимо от това ,дори и да приемем ,че същите са допустими ,следва да се посочи ,че същите не установяват по безспорен начин обстоятелството ,че страните по сделката не са желали нейното правно действие .

При така изложените съображения, съдът намира, че предявеният иск като неоснователен и недоказан следва да бъде отхвърлен.

Поради съвпадането на изводите на двете инстанции, обжалваното решение следва да бъде оставено в сила.

Предвид постановения резултат, на основание чл.64, ал.2 ГПК (отм.), въззиваемите се дължат сторените от тях съдебни разноски в трите въззивни производства, в касационното производство по касационно обжалване на първото въззивно решение, както и в производството по отмяна на влязлото в сила решение. Ето защо на въззиваемите следва да се присъдят разноски, както следва: общо на тримата въззиваеми - 250 лв за производството по в.гр.д.830/2008 г. на БОС; на въззиваемата Ф. М. - 550 лв за производството по отмяна на влязлото в сила решение и 450 лв – за въззивното производство по гр.д. № 941/2019 г. (за заплатено възнаграждение на вещи лица по тройната СПЕ); на въззиваемия Я. М. - 550 лв за производството по отмяна на влязлото в сила решение; на въззиваемия Д. М. - 550 лв за производството по отмяна на влязлото в сила решение и общо 1150 лв за въззивното производство по гр.д. 941/2019 г. (400 лв за адв.възнаграждение за един адвокат; 300 лв – за възнаграждение за вещо лице по единичната СПЕ и 450 лв – за заплатено възнаграждение на вещи лица по тройната СПЕ),както и по 555 лв. на всеки от въззиваемите –разноски пред настоящата инстанция / за един адвокат и 318,50 лв. – за експертизата/ .

Мотивиран от изложеното, Бургаският окръжен съд

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА Решение № 46 от 25.08.2008г., постановено по гр.д.195/2007 г. по описа на Районен съд - Царево.

ОСЪЖДА Г. Р. Б. , ЕГН ***** от П* ,ул. „**** , със съдебен адрес - гр. Б***** да заплати на Ф. К. М. ., ЕГН ***** , Д. К. М. . с ЕГН ***** и Я. К. М. . с ЕГН ***** , всички в качеството им на наследници на В* Р. М. ,ЕГН ***** сума в размер от 250 (двеста и петдесет) лв, представляваща съдебни разноски по гр.д.830/2008 г. на БОС.

ОСЪЖДА Г. Р. Б. , ЕГН ***** от П* ,ул. „**** , със съдебен адрес - гр. Б***** да заплати на Ф. К. М. ., ЕГН ***** , сумата от общо 1000 лв (хиляда лева), представляваща съдебни разноски по гр.д.1597/2019 г. на ВКС и гр.д.941/2019 г. на БОС.

ОСЪЖДА Г. Р. Б. , ЕГН ***** от П* ,ул. „**** , със съдебен адрес - гр. Б***** да заплати на Д. К. М. . с ЕГН ***** сума в размер от 1700 лв (хиляда и

седемстотин лева), представляваща съдебни разноси по гр.д.1597/2019 г. на ВКС и гр.д.941/2019 г. на БОС.

ОСЪЖДА Г. Р. Б. , ЕГН ***** от П* ,ул. „**** , със съдебен адрес - гр. Б***** да заплати на Я. К. М. . с ЕГН ***** , сума в размер от 400 лв (четиристотин лева), представляваща съдебни разноси по гр.д.1597/2019 г. на ВКС и гр.д.941/2019 г. на БОС.

ОСЪЖДА Г. Р. Б. , ЕГН ***** от П* ,ул. „**** , със съдебен адрес - гр. Б***** да заплати на Ф. К. М. ., ЕГН ***** , Д. К. М. . с ЕГН ***** и Я. К. М. . с ЕГН ***** , всички в качеството им на наследници на В* Р. М. ,ЕГН ***** сумата от общо 1670лв. – по 555/петстотин петдесет и пет лв. за всеки , представляваща съдебни разноси по гр.д.629/2022 г. на БОС

РЕШЕНИЕТО подлежи на касационно обжалване в едномесечен срок от съобщаването му на страните пред Върховния касационен съд.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____